

Annie Besant

**FRICORELSE
ELLER
FRELSE**

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

FRIGØRELSE

ELLER

FRELSE

Annie Besant

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

FRIGØRELSE

eller

FRELSE?

Af Annie Besant
Fra *Liberation or Salvation*

(Oversættelse Thora Lund Møllerup & Erik Ansvang)

I kristendommens første tid – før de uvidende havde udryddet minoriteten af gnostikere, og før reinkarnationslæren var blevet så fast forankret i menneskeheden, at dens lære var blevet tilstrækkeligt udbredt til at lede menneskeheden i dens relativt korte evolution på Jorden – havde ordet *frelse* en anderledes positiv betydning. Frelse betød, at det menneske, der var blevet frelst, havde besejret døden, og ikke behøvede at inkarnere mere – og at det derfor var blevet en af søjlerne i Guds tempel. Den kristnes frelse svarede derfor til det, hinduen og buddhisten kalder *frigørelse*. Både frelse og frigørelse antyder, at menneskets udvikling er fuldført, og at tærskelen til guddommelig bevidsthed er passeret. Dette menneske *har* ikke en sjæl, men *er* en sjæl, som bevidst er blevet ét med Skaberens. Perioden med blændværk er slut og klar vision opnået.

I nutiden har disse ord stort set mistet deres oprindelige betydning både i hinduismen og i kristendommen. De kristne betragter mest af alt ordet *frelse* som en mulighed for at slippe for at havne i Helvedet – ikke som en adgang til Himlen. Hinduen betragter mest af alt *frelse* som frihed fra jordiske lidelser – en forandring af omstændighederne – og ikke en realisering af sjælen.

En mester sagde engang, da han brugte sanskritordet for frelse:

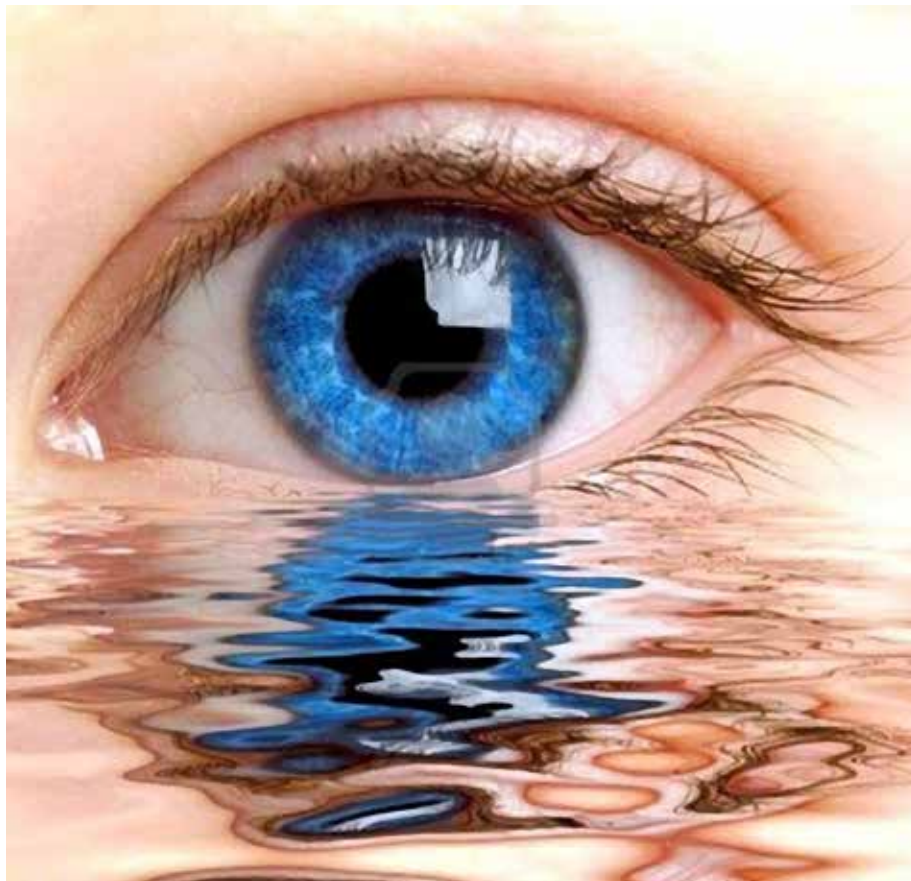
*"Moksha er ikke en forandring af omstændighederne,
men en forandring af holdningerne".*

Sandheden er indlysende – frelse er en *holdningsændring*, som sker *inde* i mennesket, og derfor skyldes forandringen *ikke* ydre omstændigheder.

Moksha betyder "befrielse", "frelse", "forløsning", "frigørelse" eller "udfrielse" fra karmas lov og dermed fra reinkarnationens cykliske gentagelse. Moksha er hinduernes betegnelse for buddhisternes *Nirvana*. Moksha er også yogalærens betegnelse for frigørelse fra reinkarnationens "hjul", og Moksha er desuden identisk med muslimernes Paradis og kristendommens Himmel.

Det er en misforståelse, hvis man tror, at mennesket afkaster *ydre* lænker, for det er *indre* oplysning, der gør mennesker frie. En fange i en fængselscelle kan føle sig fri, hvis fangen kender til sjælens udødelighed. Ifølge Bhagavad Gita siger Sri Krishna om det menneske, som er ham totalt hengiven: "*Dette menneske lever i mig, uanset hvordan det lever sit liv*". Det være sig en konge eller en bonde, en rig

eller en fattig, en præst eller en købmand, en asket eller en livsnyder – alt dette er kortvarigt og alene noget, der hører til det fysiske liv. Hvis et menneske oplever sig selv som en sjæl, er dette menneske frit – men hvis det ikke har kendskab til sjælens eksistens, er det stadig fængslet. Det frie menneske er forankret i evigheden og er ikke længere slave af den forgængelige verdens vraggods.

Frigørelse er en sjælelig tilstand, som opnås, når sjælen forstår sin egen natur og erkender sin udødelighed. Mennesket oplever sig selv som virkelig og ikke som et af verdens forbigående fænomener. Det erkender, at det ikke er tilfældigt, hvor det inkarnerer og hvorfor. I mange tidsaldre har det identificeret sig med den fysiske verdens fænomener. Det har set sit eget spejlbillede i vandet, og det blev så begejstret ved synet, at det udbrød: *"Det er mig!"* Det har oplevet følelsen af nydelse og som følge deraf bundet sig til det, som gav disse oplevelser. Det har drukket af glædens bæger og klynget sig til det bæger, der indeholdt fristelsen. Ambitioner har hersket over dette menneske. Lidenskaber har drevet det hid og did. Rigdom har lænket det. Og skønhed har tryllebundet det. Det har været knyttet til utallige skikkelser, men aldrig fundet andet end skygger – flygtige og uvæsentlige. Det har vandret omkring i mørket og forgæves søgt efter et hvilested. Endelig blev det lyst – og efterhånden som skyggerne forsvandt, vidste det, at det var et evigt væsen. Og derfor forstod mennesket, at det var frit.

Frigørelse forekommer derfor ikke kun i bestemte dele af verden – uanset hvor kultiveret befolkningen er. Det handler ikke om at inkarnere i bestemte tidsperioder. Og det er heller ikke et spørgsmål om at opleve en længerevarende lyksalighedstilstand. Det handler om at kunne disidentificere sig fra stoffets og formens verden, fra den konstant skiftende bevidstheds mange stadier og identificere sig med sjælen i sit indre. Som Kristus sagde: *"Guds kongerige er inde i dig"*.

Upanishaderne oplyser, at det første skridt, der skal tages for at finde sjælen, er, at *"undgå at underlægge sig sin lavere natur"*. Først når alt ondt er udryddet med viljens kraft, og når der arbejdes med en urokkelig målrettethed, er det muligt at opnå sjælskontakt. Det menneske, der forsynder sig mod naturlovene, får ikke adgang til udviklingsvejen. *"Der er kun én vej ... og undgå at sætte en snavset fod på vejens første trin."*

Den søgende vil stadig begå mange fejltagelser, vakle, glide og falde igen og igen. Men viljen skal uden vaklen være fokuseret på ønsket om forædling. Som en kompasnål, der altid peger mod nord og aldrig nogensinde peger i andre retninger, på samme måde skal den søgendes vilje altid være fokuseret på at være til nytte og gøre godt. Selv et ondskabsfuldt menneske anses for at være på rette vej, hvis det i fuldt alvor har besluttet at sætte hele sin vilje ind på at blive et etisk og moralsk menneske.

Onde motiver har ikke kun relation til det fysiske legeme, men også til astrallegemet og mentallegemet – til følelser og tanker. Tankerne skal utrætteligt drejes væk fra det negative, og det skal ikke længere tillades, at tankerne bevidst beskæftiger sig med umoralske emner. Mange tankesind kan sammenlignes med spyfluer, der foretrækker at sætte sig på møg i stedet for på roser. Kilden til negativitet vil tørre ud, når tankerne konstant beskæftiger sig med positive emner. Samtidig vil de onde tilbøjeligheder gradvis forsvinde, når de ikke længere aktiveres, stimuleres og accepteres. Når tankerne forædles, medfører det, at følelseslivet og handlingslivet også forædles. Og i kraft af denne forædlingsproces, vil den søgende efterhånden afholde sig fra enhver form for ondskab.

Når dette skridt er taget, skal beslutningen om at gøre godt og være gavnlige omsættes til aktiv handling. Det er ikke tilstrækkeligt at undgå at gøre skade for det menneske, der ønsker at blive ét med sin sjæl. På samme måde som tendensen til umoral styrker oplevelsen af konkurrence og separatisme, styrker tendensen til at praktisere etik og moral oplevelsen af samarbejde og sammenhold. Al umoral udspringer dybest set af had. Had *adskiller*. Al moral har sin rod i kærlighed. Kærlighed *forener*. Når et menneske engagerer sig i tjenestearbejde for sine medmennesker, appellerer det til godheden i andre og tager hensyn til andres interesser. Dermed gør dette menneske sin styrke til deres. Skelnevnen (sanskrit: *viveka*) udvikles, og denne evne er den første af de kvalifikationer, der kræves for at få adgang til udviklingsvejen. Et menneske på udviklingsvejen forsøger at skelne mellem det virkelige og det uvirkelige – det permanente og det forbigående – i alle mennesker. I denne proces begynder der at udvikle sig en naturlig afsky for det uvirkelige og forbigående. Den mad og drikke, der tidligere gav glæde og nydelse, giver nu kvalme. De fysiske ting, der før vækkede begær og ønske om at eje, opleves som det, de er – værdiløse og forgængelige genstande.

Modviljen, der medvirker til denne holdningsændring, forvandles senere til en rolig, neutral og upersonlig holdning (sanskrit: *vairagya*). Følelserne kommer under kontrol, og der skabes ligevægt (sanskrit: *sama*) ved hjælp af tanken. Emotionerne og aktiviteterne beherskes med viljen (sanskrit: *dama*). Mens det foregår, hører den søgende – i stilheden – en svag hvisken fra "stilhedens stemme". Det er det første flygtige glimt af sjælen. Det er personlighedens kontakt med selve livet – en følelse af lyksalighed – af kraft.

Fra dette tidspunkt bliver det nemmere at gå vejen, for nu har man set et glimt af sjælen, og i sjælens lys ser alle fysiske ting grå og utiltrækkende ud. Den upersonlige holdning er nu fast forankret. Der er ikke tale om en sindsstemning, men en fast overbevisning. Tolerance (sanskrit: *uparati*) indbygges nu i den søgendes karakter. Det er en tolerance, der hjælper og støtter uden at tvinge. Det samme gælder udholdenhed (sanskrit: *titiksha*) – en vedholdenhed, der tåler alt. En sikker tro på egen guddommelighed giver selvtillid (sanskrit: *sraddha*) og en vished, der skaber ligevægt (sanskrit: *samadhana*). Det eneste ønske er at blive ét med guddommen (sanskrit: *mumukshu*), og den søgende står nu ved porten, der fører til overjordisk tilværelse. På den anden side af porten venter de fire faser, som den indviede må gennemleve på sin vej til frigørelse. De ti lænker, der holdt den søgende fanget, kan nu kastes: Illusionen om personligheden, tvivlen, overtroen, begæret, aversionen, begæret efter livet i form, ønsket om det formløse liv, stoltheden, ubeslutsomheden og uvidenheden.

Uvidenhedens slør falder fra øjnene. I samme øjeblik friheden erkendes, bliver det klart, at denne frihed har været der hele tiden. Oplevelsen af binding og ufrihed var intet andet end en selvskabt illusion. Det kan sammenlignes med et menneske, der er hypnotiseret til at tro, at det ikke er i stand til at flytte sig ud af stedet, selvom forestillingen alene skyldes, at den er blevet præget ind i bevidstheden af en ydre kilde. På hele den menneskelige pilgrimsfærd er menneskeheden blevet vildledt, for den er blevet hypnotiseret til at tro, at den er slavebundet. Der findes ingen anden helbredelse end ophævelse af den hypnotiske illusion, og det menneske, der har været paralyseret, vil omgående blive fri. Der kræves intet andet for at gennemføre denne befrielse, end at fjerne uvidenhedens slør (sanskrit: *avidya*), og straks vil man se lyset og realisere sjælens iboende frihed, der altid har været der. Alle har altid været frie. Derfor kan ingen give den frihed. Og ingen kan nægte den. Men kun lang og hårdt tilkæmpet erfaring kan fjerne den illusion, som mennesket er bundet af.

Men al renselse er ikke andet end rengøring af lampeglasset, der skjuler lyset. Det er ikke rengøringen, der får lampen til at lyse. Den tillader bare det lys, der allerede brændte, at sende sine stråler ud i omgivelserne. Indsatsen medfører hverken frigørelse eller frelse. Den fjerner kun illusion om, at mennesket er lænket til trældom i den fysiske verden. Hvor som helst, på et hvilket som helst stadie, kan sjælen erkende og kræve sin frihed. Trin på vejen eksisterer ikke. Stadier i udviklingen eksisterer ikke. Tid eksisterer ikke. Sjælen befinder sig i evigheden – den er altid fri og har altid været det.

Ordet *frigørelse* og ordets synonym *frelse* anvendes i nutidens religioner for at beskrive ændringer af stadier, steder og betingelser. Kristne, der føler sig sikre på at komme i Himlen, er overbevist om, at troen i sig selv medfører *frelse*. Hinduerne tror, at frelse opnås ved at udrydde begærene. Begge tror, at de får adgang til regioner, hvor de lever i ubeskrivelig lyksalighed og nyder denne tilstand i talløse tidsaldre. Men det er *ikke* frelse! Det er *ikke* befrielse.

Når et menneske, der reelt har disidentificeret sig med fysiske fornøjelser, følelsesmæssige glæder og himmelske lykketilstande, dør, bevæger det sig gennem de indre regioner uden at gøre kortere eller længere ophold i nogle af dem. Dette menneske er ikke interesseret i et overdådigt liv på astralplanet eller en lang og lykkelig tilværelse i Himlen. Astrallegemet og mentallegemet aflægges straks på samme måde, som det fysiske legeme blev kasseret ved den fysiske død. Dette menneske har givet afkald på denne verden, og trækker sig derfor væk fra den. Ingen emotionelle bånd lænker dette menneske, for emotioner betyder intet, og derfor kan fristelser ikke lokke sjælen tilbage. "Livets fugl" er flygtet ud af sit bur, og vil ikke igen tilbage i fangenskab i en af de tre lavere verdener.

I denne forstand er dette menneske et frit menneske. Det kan leve og fungere i den formløse arupa-verden på den abstrakte tankes høje niveau. I æoner kan mennesket befinde sig i dyb meditation i *Mahar-loka* og *Jana-loka* – den verden, hvor *Muni'erne* (de ophøjede sjæle) ifølge Puranaerne opholder sig under Pralaya eller efter deres fysiske død.

Men engang i en meget fjern fremtid vil også denne høje verden forgå, og dens beboere vil glide over i en sovende bevidsthedstilstand. Uanset hvor hengiven og selvopofrende en sjæl er, vil dens verden forsvinde (*Tapaloka*). Men hvis sjælen ikke er blevet realiseret, vil en tilbagevenden til inkarnation i en eller anden stofform være uundgåelig. Et menneskes bevidsthed kan kun komme til udtryk i en stofform, og når legemer af tættere stof går i opløsning, vil kun de subtile stofformer være tilbage. Hvis mennesket ikke er tilstrækkeligt udviklet, kan det ikke opfatte frekvenserne i det meget fine stof, og derfor vil det synke ind i en slags bevidstløshed, indtil andre verdener eller universet tilbyder et egnet redskab til den videre udvikling. Det er først, når et menneske har udviklet ægte og permanent sjælsbevidsthed, at det er fuldkomment identificeret med sin sjæl.

Muligvis vil nogle, der læser dette, tænke, at frigørelsen ligger så langt ude i fremtiden, det ikke vedkommer dem, for disse ophøjede tanker er ikke til nytte i hverdagen. Men det er en misforståelse af den enkle grund, at hvert eneste menneske dybest set er guddommeligt. Hvert eneste menneske er en levende sjæl. Når man begynder bevidst at arbejde sig væk fra umoral og ondskab, tager man det første skridt til virkeliggørelsen af den iboende sjæl. Man pudser vinduet, der lukker Solens lys ude. Når man med glæde kan gøre andre en tjeneste uden at føle sig stolt over sin egen hjælpsomhed, er man kommet et skridt nærmere til sjælens enhedsbevidsthed. Dette fravær af selvtilfredshed over gode gerninger giver genklang i sjælen. Hver gang personligheden vælger en højere glæde frem for en lavere – eller vælger en vanskelig men nødvendig løsning i stedet for en nem men utilstrækkelig, udvikles der ægte upersonlighed. Og når man er i stand til at overvinde utilfredshed og ikke lader sig påvirke af skuffelser, udvikler man disidentifikation.

Når man fokuserer opmærksomheden på det, man gør, og nægter at blive distraheret, praktiserer man kontrol over tankesindet. Når man bremser et vredt udbrud, praktiserer man kontrol over sine handlinger. Man udvikler tolerance, og afvikler

tendensen til kritik af andre. En positiv og glad livsholdning udvikler udholdenhed i forhold til livets små bekymringer. Daglig meditation vil bringe et glimt af fred og styrke relationen til sjælen – den indre guddom. Der går ikke en dag, hvor der ikke er mulighed for at praktisere fred og harmoni. Disse ting er rundt omkring ethvert menneske hver eneste dag, men man opdager dem ikke på grund af uopmærksomhed.

Den daglige trummerum, de fælles opgaver, kræver blot viljestyrke, evne til at glemme sig selv og målrettet stræben mod dagligt at nærme sig sin egen sjæl. Uanset hvor man befinder sig, kan sjælen kontaktes og frigørelse kan opnås.

"Kære herre," sagde Gehazis trofaste tjener. "Hvis profeten havde bedt dig om at gøre nogle vigtige ting, ville du så ikke gøre det?" Kære læser. De vigtigste ting er de nærmeste, og det almindelige liv er fuld af enestående muligheder.

*"Du er vejen. Se indad, du er sjælen.
Luk øjnene op, og du vil se!"*

VidsomsNettet

www.vidsomsnettet.dk